

# ZGODNJA DANICA.

## KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrť leta 1 gl. 20 kr.  
V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LI.

V Ljubljani, 18. marca 1898.

List II.

### Ubogo človeško srce!

Ubogo človeško srce!  
Kaj sanjaš o zemeljski sreči?  
O sreči, o peni blesteči, —  
Ker v hipu nje blišči mine.

Ubogo človeško srce!  
Želiš si razkošja, veselja,  
A če se izpolni ti želja,  
Napraviš si v duši gorje.

Ubogo človeško srce!  
Ti iščeš bogastva in slave,  
Ti strastno si, ljuhiš zabave,  
Te mari le-te umiré?

Ubogo človeško srce!  
Glej! svet ne ozdravi te zlega,  
Slepi te, te moti in bega,  
Da hujše te rane skele.

Ubogo človeško srce!  
Mar zate ni tukaj zdravila,  
Mar zate ni tu ohladila,  
Miru in tolažbe sladke?

Ubogo človeško srce!  
Boš morda otožno na večno,  
Na svetu nikoli ne srečno  
Naj zmir te britkosti moré?

Popolnoma revno srce!  
Tu srečno ne bodeš nikoli,  
Imelo udarce in boli  
Boš vedno do zadnjega dne.

Le eno, — ubogo srce!  
Uteši te, večno osreči,  
Povspni se v ljubezni goreči,  
K Stvaritelju tja nad zvezde.

Ubogo človeško srce!  
Če stvarnika bodeš ljubilo,

Boš mirno, se boš veselilo,  
Ker On te je vstvaril za se!

Radoslav.

### MIHAEL,

po božji milosti in po božjem usmiljenju  
knez in škof lavantinski.

*mногоčastiti duhovščini in vsem vernikom svoje škofije  
pozdrav, blagoslov in vse dobro od Boga Očeta in Boga  
Sina v edinosti sv. Duha!*

«Glej. Mihael, eden izmed najprvih  
knezov, mi je prišel na pomoč.»  
(Dan. 10, 23.)

(Dalje.)

I.

### O češčenju angeljev.

Ljubljani v Gospodu! Slavni četrťi cerkveni  
zbor Lateranski leta 1215 je izjavil takoj v  
prvem kanonu ali zakonu svojih svetih določeb  
to-le: „Stvarnik vseh vidnih in nevidnih, du-  
hovnih in telesnih rečij je po svoji vsemogočni  
moči ob enem v začetku časa iz nič naredil  
obojno stvar, duhovno in telesno, angeljsko  
namreč in zemeljsko, in potem človeško, tako  
rekoč skupno, obstoječo iz duše in telesa.“

1.) Ta verska določba uči točno in jasno,  
da je trojna vrsta stvari, katere je Bog po  
svoji neskončni moči in dobrotljivosti vstvaril:  
celo telesne stvari brez življenja in gibanja,  
kakor kamenje; rastline, ki živijo, pa se ne mo-  
rejo gibati; nadalje živali, katere žive in se g-  
ljejo, pa so brezumne; potem stvari, ki s-  
duše in telesa, in stvari, ki imajo um, telesa  
nimajo, so torej čisti, neumrljivi duhovi.

Čudežno soglasje v vesoljnem stvarstvu je  
toliko jasno že našemu umu, da, ko bi tudi

razodetje božje razločno ne učilo bitja angeljev, bi bil človeški um z ozirom na telesne stvari in na človeka skoro prisiljen verovati, da so angelji. „Dovršenost vesoljnega sveta zahteva, da so duhovna bitja,“ opaza po pravici angelj šole, sv. Tomaž Akvinski. Nežive stvari so Bogu podobne v tem, da so; rastline v tem, da živijo; živali v tem, da čutijo; človek v tem, da je deloma duhovno bitje, angelji pa v tem, da so čisti duhovi. Brez angeljev bila bi rzel v stvarstvu, pogrešala bi se srednja stvar med Bogom in človekom; stvarstvo bi bilo navzgor nedovršeno. Ni torej čuda, da so tudi pagani verovali taka osrednja bitja, katerim so pripisovali višje lastnosti in zmožnosti, kakor jih ima človek.

2.) Sv. Pismo od prve Mozesove knjige do skrivnega razodetja govori skoro na vsakem listu in na vsaki strani o angeljih. Kažejo se nam kot telesna, osebna bitja, nadarjena z nadčloveškimi zmožnostmi uma in volje, z močjo in veličastvom, razvrščeni v hijerarhični red kot angelji, nadangelji in moči; kot oblastva, gospostva in poglavarstva; kot troni, kerubimi in serafimi. Po nauku razsvetljenega papeža sv. Gregorija I. (590—604) so angelji oznanjevalci manj važnih rečij, nadangelji so poslanci v najimenitejših zadevah, moči pa delajo po božjem povelju čudeže in izredna znamenja. Oblastvom so podložni duhovi teme, gospostvom je dana oblast, da načeljujejo tudi dobrim angeljem nižje vrste; poglavarstva se imenujejo, ker so njim podvržena tudi gospostva. Troni so po obilni milosti takorekoč prisledniki v božjih sodbah; kerubimi se odlikujejo zlasti po svoji modrosti in serafimi po svoji plameneči ljubezni.

Mojzes, slavní postavodajalec in voditelj Izraelskega ljudstva, prav pogosto omenja angelje in kaže tako, da je bil o njihovem žitju in bitju celo prepričan. Tako pripoveduje že v prvi knjigi, da je Bog keruba z ognjenim in švigajočim mečem postavil pred vhod raja, varovat pota k drevesu življenja (Gen. 3, 24.); nadalje, da je angelj bil tolažnik in pomočnik zapuščeni dekli Hagari, ki ji je rekel v puščavi: „Kaj delaš? Ne boj se, ker Bog je uslišal otrokov glas s kraja, kjer leži.“ (Gen. 21, 17). Močnovernemu očaku Abrahamu so se prikazali trije angelji, mu obljubili sina in so mu naznanili, da bode Sodoma pokončana. (Gen. 18, 1—33). K pobožnemu Lotu sta prišla angelja in mu rekla: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, kateri imaš, da tudi ti ne pogineš s pregrešnim mestom vred.“ (Gen. 19, 15). Jakob na begu vidi v spanju lestvico, ki je stala na zemlji in se z

vrhom dotikala nebes, in angelji božji so hodili po njej gor in dol. (Gen. 28, 12). Ko je Elija ves užaljen in utrujen ležal v brinjevi senci, pride k njemu angelj Gospodov, se ga dotakne in reče: „Vstani in jej!“ (II. Kralj. 11, 5). In kdo ne pozna preljubeznjive prigodbe o mladem Tobiji, kateremu je bil nadangelj Rafael tovariš na potu v Medijo in nazaj v domovino? In kolikokrat omenjajo angelje veliki in mali preroki, kakor tudi od sv. Duha razsvetljeni pisatelji mnogih drugih sv. knjig starega zakona.

Toda ne le v stari, temveč tudi v novi zavezi se prav pogosto nahajajo angelji. Že kar na pragu nove zaveze vidimo duhovnika Caharijo, kateremu angelj Gabrijel naznani rojstvo sina Janeza, predhodnika Kristusovega. Prav tisti nadangelj prinese Mariji pozdrav in veselo oznanilo z nebes, da bode rodila željno pričakovanega Odrešenika sveta. In pravičnemu Jožefu je angelj večkrat dajal v spanju naročila v zadevi njegove deviške neveste in njenega božjega deteta Jezusa. Na betlehemske livadah so se prikazali angelji pobožnim pastirjem in so jim oznanili rojstvo Mesijino, drugi angelji pa so v nebeških višavah popevali hvalno pesem: „Čast Bogu na višavi in mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje.“ (Luk. 2, 14). Ko je bil Jezus v puščavi skušan, so pristopili angelji in so mu stregli. (Mat. 4, 11). Na oljski gori ga je v smrtni britkosti tolažil angelj (Luk. 22, 43), in ko je bil vjet, rekel je Petru, ki ga je hotel z mečem braniti: „Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več kakor dvanajst legij angeljev? (Mat. 26, 53). Ob grobu tolaži angelj žene, rekoč: „Ne bojte se. Vstal je.“ (Mat. 28, 5. 6). Enajsterim apostolom se prikažeta na Oljski gori dva angelja, kakor dva moža v belih oblačilih, in jih ogovorita: „Možje Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Tisti Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo prišel tako, kakor ste ga videli iti v nebo.“ (Dejanje apost. 1, 11).

Pri tej množini dokazov iz sv. Pisma za bivanje angeljev je pač nepotrebno, za to resnico navajati še tudi dokazov iz ustnega izročila. Mirno moremo trditi, da skoro vsak cerkveni oče in cerkveni učenik potrjuje resnico, katero je slovesno proglasil četrti Lateranski občni zbor. Dobro pripazuje veleslavni cerkveni učenik sv. Avgustin k 102. psalmu: „Da so angelji, vemo iz verskega nauka ... in zato nimamo pravice, dvomiti o tem.“ Naveden še bodi jasni odgovor znamenitega rimskega katekizma, glaseč se tako-le: „Poleg tega je Bog vstvaril iz nič duhovno naravo in brez števila angeljev, da mu služijo in

na strani stoje, katere je potem s svojo čudežno milostjo in z močjo povišal in obdaroval.“

(Dalje sledi)

## Še nekaj o namenu človekovem.

**Kako najpriprostejši ljudje poslušajo besedo božjo.**

So ljudje, ki menijo, da nimajo od poslušanja božje besede nobene posebne koristi, in zaradi tega pridige zanemarjajo, ker ne morejo naukov obdržati v glavi tako kot drugi. Takim ljudem povem to le pogodbo v spodbudo:

Neki brat je rekel nekemu starčku: „Glej oče, jaz večkrat prosim starejše očete, da me opominjajo, naj skrbim za izveličanje svoje duše; pa si revež ne morem nikoli nič zapomniti, kar mi reko.“ Starček pa je imel dve prazni posodi in je rekel bratu: „Daj mi eno imej onih dveh posod sem, vlij vode vanjo, omij jo ter izlij vodo ven; ponavljaj to večkrat in jo popolnoma omito postavi nazaj na staro mesto.“ Brat napravi, kot se mu velea. Potem mu veli starček: „Prinesi obe posodi naenkrat sem,“ in ko ji brat prinese, govori starček dalje: „Ktera posoda je zdaj bolj čista?“ Brat veli: „Ona, v katero sem vlijl vode ter jo vmil.“ Tedaj pravi starček: „Glej, tako je tudi z dušo, moj sin, ktera večkrat posluša besedo božjo; če tudi naenkrat ne obdrži veliko tega, za kar je vprašala, postane polagoma vendar bolj čista, kot ona, ktera se ne meni za besedo božjo in jo zanemarja.“

„Ti si ustvarjen za Boga in za nebesa“ — to je misel, ktere ves čas svojega zemeljskega življenja ne smemo pozabiti. Vsako delo, ki je izvršimo, vsaka beseda, ki jo govorimo, mora nas voditi bližje in bližje proti nebesom.

Sv. Bernard se je slednji dan vprašal: „Bernarde, ad quid venisti? Bernard čemu si prišel, čemu si tu?“ Večkratno premišljevanje tega vprašanja je bilo, kar mu je stalno obračalo pozornost na pravi, edini namen in cilj njegov, tako, da se je povspel do tolike popolnosti, katero sv. cerkev blagruje in hvali, in mi ne le občudujemo, marveč jo moramo skušati tudi posnemati.

Torej: „Reši svojo dušo!“ to je naša najsvetejša in najbolj resna naloga. V resnici je za slabotnega človeka močno težavno nebesa si prislužiti. Treba je hudih bojov s samim seboj in z zunanjimi sovražniki. V nas se šopirijo počutnosti in strasti ter nas pritiskajo na svet in na njegove blesteče zaklade; od zunaj pa nas vabi zapeljivost v najmamljivejših prikaznih, po ljudeh, zlatu, časti in po razveseljevanju. In tu naj človek trdno vstraža edino v pravi ljubezni

do Boga, v čednostnem življenju in v trdni, sveti veri! Kdo bi ne obupaval pri taki nalogi, ako bi ne vedel za nobenega pomočnika in varuha, ki je močnejši, nego človeška moč in volja? Tacega varuha in pomočnika pa nam je poslal nebeški Oče: Jezus Kristus je ta varuh in pomočnik in njegova sv. kat. cerkev, ki nas okrepčuje in utrjuje s svojimi zveličavnimi pripomočki, nas tolaži in vzpodbuja.

Zato je naša prva dolžnost, da se trdno držimo te jedino zveličavne cerkve in naukov njenih. Ta dolžnost je tem večja, čim bolj svet zaničuje in napada to jedino zveličavno mater sv. katoliško cerkev. Zvesti sin se tem bolj poteguje za svojo mater, čim bolj vidi, da jo preganjajo. Tako naj stori tudi pravi katoličan svoji materi sv. katoliški cerkvi, ki stori več zanj, kot more storiti telesna mati svojemu detetu. Ogibaj se vseh nevarnostij, ktere žugajo uničiti tvojo ljubezen in zvestobo do tvoje svete cerkve in do sv. vere. Kdor cerkev zaničuje, zaničuje Boga samega, ker cerkev ni družega kot mej nami v času dalje živeči Kristus. Le kdor trdno vero ohrani, on si ohrani tudi dušni mir, milost božjo in tolažilno upanje na srečno zadnjo uro.

Predno pa moremo mi vseskozi voljo božjo spolnovati, kot se spodobi, in predno moremo kot zvesti sinovi naše matere sv. katol. cerkve tudi z besedo in dejanjem pokazati, kaj smo v resnici in kaj hočemo postati, potrebno je pred vsem, da se v verskih resnicah temeljito poučimo. Dandanes ni dovolj, da človek le zase skromno in prav veruje; ampak ravno dandanes pride katoličan tu in tam v priložnosti, kar ni lahka naloga, da mora od svoje vere tudi odgovor dati. Da je pa to lahko, mora vsak pravi katoličan nauke svoje vere dobro poznati. — Kupčevalec dan in noč prevdarja in premišljuje, kako bi povečal svoje kupčije ter si jih zboljšal, da bi si več pridobiti mogel. Ali bi se ne splačal trud, da bi se za najimennitnejše opravilo, ki je ima človek, malo bolj pobrigal ter vporabil vsa sredstva, da je jako srečno in tudi vpešno dovrši.

Taka sredstva so: Poslušaj pridno pridige in krščanski nauk; pristopi k tej ali oni katoliški družbi, kjer se posameznik ojači, in kjer se mnogo lepega čuje in priuči; dandanes je že tak tok časa, da imajo časopisi veliko vlogo v javnem življenju in v socialnih razmerah: naroči si kak dober časopis in beri dobre, v verskem duhu pisane knjige. Kdor ne pomaga pri taci podjetjih, ali pa še celo naroča pohujšljive časopise ter jih bere, ta naj se nikar ne čudi, če se

mu začne polagoma vera majati in mu izginja trdno versko prepričanje. Tak ima odgovornost pred Bogom sam.

A. Hribar.

## Recimo dve tri o popolnosti.

(Dalje.)

Želja ima kot predmet vselej stvar, koja je mogoča; kajti stvar, katere doseči ne moremo, ne vzbuja v nas želje, ampak obupanje. Tako n. pr. popotnik, ki bi rad kmalu prišel v domovino svojo, ne želi perutnic, ampak hitrost nog; kajti prva želja bila bi nemogoča, druga pa mogoča.

Je-li tedaj mogoče, da kristjan pride do popolnosti, ako je ne želi? Nikakor ne, ker brez te želje ostala bi volja lena, mrtva. Take želje obstoje iz neke svete strasti, koja človeka nagiba k popolnosti take svete želje. Sv. Avguštín navaja nam lepo primeró. Kakor trgovec, kateri ima spraviti mnogo blaga, skuša širiti vreče, tako širijo tudi svete želje naše srce, da more vzprejeti velika dušna dobra. Dalje piše bistroumni ta cerkveni učitelj, da mora biti življenje kristjana vedna vaja v kreposti in sicer po svetih željah.

„Haec est vita nostra, ut desiderando exerceamur.“ In če je vse to istinito, kako bi napredoval v popolnosti oni človek, ki je ne želi? Gotovo je, da potnik, koji se ne gane z mesta, ne bode nikoli prišel do cilja svojega; prav tako tudi ne dosežeš popolnosti, ako je ne želiš. Želje po sveti popolnosti so temelj, na koji se potem zidajo razne druge kreposti.

Dokažimo to na jednom vzgledu. Mladenič, koji je do sedaj užival vsakovrstno razkošje, občuti veliko kesanje na dosedanjem življenji in sklène odreči se svetu. Seveda je težko zapustil bogastvo, prijatelje itd., toda najtežje mu je bilo slovo od ljubljene matere. Slišati, kaj namerava njen jedini sin, začne mu mej solzami govoriti: „Me li hočeš zapustiti v tej visokej starosti? Hočeš li, da umrem sama brez tolažbe?“ „Ne,“ odgovori mladenič „nimam misli vas žaliti, nego jaz hočem izveličati dušo svojo.“ „Prav, se ne moreš li izveličati, če živiš pošteno mej svetom?“ „Toda jaz hočem biti gotov svojega izveličanja, zato hočem se podati v puščavo in tam živeti popolnoma.“ „Zastonj so tedaj,“ povzame žalostna mati, „zastonj so vsi moji izdihljeji, zastonj vse solze, sama bodem morala objektivati nesrečo svojo!“ „Ne mati, izveličati hočem dušo svojo!“ — Ves vesel podal se je v samostan. Z veliko gorečnostjo opravljal je težke dolžnosti in vidno napredoval na

stezi popolnosti. Toda kmalu ga je minula gorečnost, postal je čmeren in nezadovoljen. Zbolel je na duhu in telesu. Zdelo se mu je, da stoji pred sodnim stolom božjim in tu našel je tudi mater svojo. Ta mu reče: „Kaj i ti sinko prišel si sem zaslišat sodbo v večno pogubljenje! Kje so tvoje svete želje izveličati se gotovo v celici samostanski?“ Te sanje napravile so na našega redovnika tak vpliv, da se mu je iz nova vzbudila prejšnja gorečnost in umrl je v duhu svete želje na krščansko popolnost.

Prvi in najmogočnejši nagib k vzbujenju svetih želja je misel in prepričanje, da je naša sveta dolžnost napredovati na potu naše stanovske popolnosti. V tem pogledu govori nam in sicer nam vsem brez razločka na stan in poklic Kristus sam pozivljajoč nas k popolnosti: „Estote ergo perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est.“ Matth. c. 5, 48. V prav tacem smislu pišeta tudi sv. Jakob in sv. Pavel. Seveda so pota do popolnosti pri raznih stanovih in poklicih različna. Mnogo ljudij živečih mej svetom ima napačno misel, da je popolnost le za redovnike in redovnice ali k večjemu še za kako drugo posebno dušo. A temu ni tako. Vsaj Izveličar nebeški govoreč besede: „Bodite tedaj popolnoma, kakor je popolnoma vaš oče nebeški, ne uvažuje le redovniški stan, ampak vse ljudi brez razločka.

Istina pa je, da človek živeč mej svetom ni dolžan izpolnjevati evangelijskih svetov revščino, devištvo in pokorščino. To velja le o tistih osobah, koje so se na poseben način posvetile Bogu po samostanih. Pač pa so vsi ljudje brez izjeme dolžni pokoriti se postavam božjim in cerkvenim. Tudi človek živeč mej svetom ne sme srca svojega preveč navezati na bogastvo; tudi je dolžan pomagati siromaku itd. Vsak kristjan treba, da se varuje ne le velikih pregreh proti šesti zapovedi božji, ampak mora se tudi varovati bližnje priložnosti itd. Vsi smo dolžni ogibati se vsaki krivici, ljubiti sovražnike, odpustiti jim od srca. Vsak človek treba, da zatira slabo poželenje, da rad moli, obiskuje sv. zakramente itd. Sv. Avguštín trdi, da besede Kristusove: „Bodite tedaj popolni, kakor je popoln vaš oče nebeški“, ne veljajo le devicam in ne omoženim, niti vdovam in ne tudi nevestam, le redovnikom in ne tudi oženjenim, le duhovnom in ne posvetnim, ampak cela Cerkev ima slediti Kristusu s križem na rami.“ Prav tako uči nas tudi sv. Janez Zlatoust.

## Ogled po Slovenskem in dopisi

Iz Jugoslavenske Bosne. (Jugoslaveni, spoštujemo in častimo sv. Jožefa!) Bog Oče nebeški je sam izvolil sv. Jožefa za namestnika svojega, jedino-rojenemu Sinu svojemu, učlovečenemu na zemlji. Izvolil ga je za ženina in deviškega moža brez madeža izvirnega greha spočeti Mariji Devici; za varha, oskrbnika in krušnega očeta Jezusu Kristusu. Izvolil ga za glavarja in gospodarja najsvetejši in Njemu najmilejši družini, ki je kedaj bila na zemlji — sv. nazaretski Družini.

Od presv. Trojice — Boga trojedinega — bil je izbran, izvoljen in oblagodarjen sv. Jožef; dana mu je bila prednost izmed vseh Adamovih sinov in potomstva kralja Davida, da je postal ženin in deviški mož one, koja je bila od vekov izbrana, prosta vsacega greha, izvirnega in lastnega, v deviško mater druge osebe Božje.

Najprvememu izmed sinov Evinih, bila mu je razodeta in pojasnjena prečudežna skrivnost učlovečenja Sinu Božjega. Najprvi izmed vseh izvoljenih svetnikov božjih je on. sv. Jožef, sprejel v naročje božje dete Jezusa. Pri njem sta bivala in živela Jezus in Marija, in on je bival in živel pri Jezusu in Mariji. Za Jezusa in Marijo je delal, se trudil, njima kruh in živež služil, ju varoval, vodil in oskrboval. Jezus in Marija sta mu stregla, ga spoštovala in ljubila, mu poslušna in pokorna bila. V družbi Jezusa in Marije se je ločila iz trudnega telesa njegova sveta, čista in pravična duša. Neizrečeno se je oveselila duša sv. Jožefa pred peklom, ko je Kristus Odrešenik po smrti na križu došel pred pekel. Pisatelj teh vrstic z mnogimi drugimi vred veruje, da se je blažena duša sv. Jožefa zopet združila s telesom o smrti Jezusu na križu, ker je tedaj več umrlih pravičnih in svetih vstalo iz grobov in se prikazalo v svetem mestu, med temi iz grobov vstalimi pravičnimi je gotovo bil pravični sv. Jožef tudi priča vstajenja Gospodovega. Spremljal je Boga-človeka, rejenca svojega, pri vnebohodu Njegovem, v kraljestvo večne slave in je dobil prostor poleg prestola Kralja večne časti in krono rajskega veličastva in pravičnosti. Gotovo je šel naproti prečisti nevesti in deviški ženi svoji — Materi Božji — Mariji Devici, ko je bila vzeta v nebesa, ter bil deležen njene nebeške slave in kronanja.

In sedaj biva sv. Jožef pri Jezusu in Mariji — pri Kralju in Kraljici nebeškega večnega kraljestva. Tam zagovarja, prosi in posreduje za vse one, koji verujejo, ljubijo in nasledujejo Jezusa Kristusa, koji častijo in ljubijo Marijo Devico; osobito pa za častilce, varovance in posnemovalce svoje. In od tam dobiva in podeljuje jim milosti, varstva, pomočij in blagodare v tem življenju, v smrtni uri in za srečno blaženo večnost;

Sv. rimo-katoliška Cerkev izvolila si je sv. Jožefa še v osobitega varha-zaščitnika in pomočnika svojega; istotako so storile: slavna cesarska habsburška-avstrijska hiša, Kranjska, slov. Štajarska, slov. Koroška, Primorska — z jedno besedo Slovenija; mnogi okraji v Jugoslaviji — neke danje Ilirije — mnogi okraji, društva, redovi, misijoni, rodovine, župnije in posamezne osebe vseh delov sveta.

Med prej imenovane se šteje tudi nova rimo-katoliška občina med razkolniki in mahomedanci v

Prjedoru in njegovi okolici, sestoječa s severo in jugo-Slavenov. Ta krščansko katoliška-slavenska občina imela je jako težaven in siromaški začetek, ima trudni in vbogi obstanek, mučni napredek in razvitek med večino drugovercev na zemlji jugoslavenske Bosne, koja je silno teptalo in pustošilo skozi 400 let grozno turško mahomedansko kopito.

Mala, uboga, slaba započetna občina izvolila si je za varuha, zaščitnika, pomočnika in priprošnjika sv. Jožefa. In pod varstvom njegovim se je množila, naraščala in se razširila, kakor iz ženofovega zrna in je postala že precejšnje drevo, veje svoje že več ur daleč na okoli razprostira po novi župniji. In v sredini te nove župnije stoji lepa, močna, krasna in trdna častita cerkev s proti nebu kipečim lepim zvonikom, nosi na vrhu svojem veliki in veličastni križ, to znamenje krščanstva, zopet javno v okraju, ki je bil toliko stoletij pod turško silo.

Za istino čudovito je izprosil in pomagal sv. Jožef, da se je zamogla započeti nova župnija, pozidati in postaviti čez vse potrebna hiša božja in svečeniško-redovno stanovanje, vse s prostovoljnimi milodari, in to sedanje versko-malomarne čase, v kojih se za vse drugo raje daje milodare, kakor pa za cerkve. Bogu hvala! sv. Jožefu češčenje! Še so verna vrla slovenska srca, blage, Boga in bližnjega ljubeča slovenske duše, krščansko-katoliški Slovenci, izmed kojih so mnogi največ milodarno pomagali za stavbo in napravo nove cerkve, v kraju, kjer je nikoli ni bilo in kjer je bila potrebna čez vse, koje bi sami tukajšni katoličanje, še le vbogi započetniki, iz imetka svojega mnogo let, ali nikoli ne mogli postaviti, napraviti in oskrbeti.

Kakor že nekoliko preteklih let, hočemo tudi letos še z večjo gorečnostjo, zaupanjem in hvaležnostjo opravljati, marcija meseca vse dni, pobožnosti v čast sv. Jožefu, v cerkvi in v domih, še osobito za vse žive in umrle dobrotnike te cerkve in cerkvenih naprav, zlasti za to, da bi se nova cerkev zamogla zunaj in znotraj dovršiti in povse izplačati. Častimo, spoštujemo in vsak po stanu svojem posnemajmo in nasledujmo sv. Jožefa, in on nas bode dovedel k Jezusu in Mariji, ter nam sprosil milosti, pomoči, blagodare dušne in telesne, za časnost in večnost. Radi po zmožnosti svoji tudi kaj v dejanju storimo in darujmo v slavo in češčenje sv. Jožefa, s tem se bodemo prav jako prikupili in priljubili Jezusu in Mariji.

V tej, mesec dnij trajajoči še osobiti pobožnosti, v čast ženinu Marije Device in krušnemu očetu Jezusovemu prosimo sv. Jožefa za nastopno navedene: Za sv. očeta Leona XIII, za sv. rimo-katoliško Cerkev, za Slovenijo in vse Slovence, za brate naše južne in severne Slovane; pa tudi za ločene po cerkvi razkolne brate naše po narodu, da bi se v veri in poglavarstvu zjedini z jedino pravo rimo-katoliško carkvijo. Prosimo sv. Jožefa za jugoslavenske brate naše, koji so v mraku mahomedanstva in ne spoznavajo Jezusa Kristusa za učenika, odrešenika in izveličarja svojega in nimajo svetega krsta, da bi jih milost Božja naklonila in dovedla k pravi luči solnca vse pravice in resnice, ki je Jezus Kristus.

Prosimo prav iskreno za one Slovence, koji so bili krščansko-katoliško krščeni in podučeni, pa so zapustili pravo pot Kristusa, vere in cerkve. Pro-

simo sv. Jožefa, za živoverno vrlo svečeništvo, za mladeniče, koji se za mašniški stan pripravljajo, za slovenske dijake in mladino. Priporočajmo sv. Jožefu zaslepljene grešnike, slabo in maloverce, krivoverce, moderne pagane, da bi se k Bogu in cerkvi sprebni".

Priporočajmo v priprošnje sv. Jožefu vse uboge, siromake, delavce in male obrtnike, deželne in državne poslance; sovražnike in protivnike naše, kiščansko-katoliškega verstva in naroda slovenskega našega; stariše, predpostavljene, učitelje, oskrbnike in odgojitelje.

Ako bodemo z vernim, ponižnim in skesanim srcem za vse, v tem spisu imenovane in neimеноvane, iskreno molili in zaupljivo priporočali sv. Jožefu in ga za nje prosili, bodemo več pridobili, storili, zmagali in zla odvrnili, kakor na mnoge in raznovrstne druge načine.

Idimo k sv. Jožefu! In on nas bo varoval. Idimo k njemu za sebe in za druge, in on nam bode sprositi milostij, pomoči in blagodarov. Prav gotovo nam bode pomagal!

Brat Alfonz Marija.

## Razgled po svetu.

**Gradec.** Omenili smo že, da govori graški knez in škof v letošnjem pastirskem listu tudi o tem, da je letos minolo 300 let, odkar se je zopet utrdila katoliška vera, katero so bili za nekaj časa izpodrinili luteranski pridigarji. V ta namen bode sezidal cerkev v Gradcu; posvečena bode sv. Jožefu.

Ta pastirski list ni povšeči Schönererjevemu glasilu „Ostdeutsche Rundschau“. Ta umazani list se huduje vsled nameravanega proti reformacijskega jubileja nad knezom in škofom, in pri tem navaja nekaj zgodovinskih podatkov, v katerih se vidi nevestnost nemškega malika in njegovih drugov. — Ako je dovoljeno protestantom, da se pri vsakej priliki spominjajo svojega Lutra, bode menda tudi katoličanom dovoljeno praznovati jubilej, ki je veliko večje važnosti nego vsa Lutrova slava. — Schönerer bi seveda najraje videl, da bi graški knez in škof najprvo njega za svet vprašal, kaj naj obsega pastirski list.

**Dunaj.** Dunajski župan dr. Lueger in oba podžupana so se poklonili pretečeni teden papeževemu nunciju msgr. Talijani-ju ter mu izročili tem potom čestitko k 20letnici vladanja papeževga. Župan dr. Lueger se je nekako takole izrazil v mestnem zboru: „3. marcija je praznoval papež Leo XIII. 20letnico vladanja. Leo XIII. vlada modro in pravično ves katoliški svet. V razburjenih časih je pripomogel, da je dosegla katoliška vera tudi v najbolj oddaljenih delih sveta sijaj in splošno slavo. Dogodki zadnjih let so pokazali, da je bil papež v političnih in socijalnih vprašanjih vsem knezom in narodom svetovalec in apostol miru. Mi vsi prosimo Boga, da ohrani še mnogo let sv. očeta zdravega in čilega. Prepričan sem, da me pooblasti mestni zbor, da mu izrazim v imenu dunajskega mesta najudanejšo čestitko.“ — Zbor je temu soglasno pritrdil. —

21. prične delovati državni zbor. Ministerski predsednik Gautsh je odstopil in na njegovo mesto je prišel grof Thun. On je sestavil novo ministerstvo.

Tudi Čehi so poslali svojega zastopnika dr. Kaizla. V novem ministerstvu so zastopane vse večje stranke. Liberalni veleposestniki imajo dr. Bärnreitherja. Thun bode neki jako odločno nastopil; mogoče, da se mu posreči spraviti voz v pravi tir. Nemški nacionalsci žugajo še vedno z obstrukcijo, dočim so se liberalci nekoliko spametovali. Desnica bode še vedno postopala složno. Kot predsednik zbornice se imenuje zastopnik katoliške stranke dr. Fuchs. Pravijo, da se bodo pomnožila podpredsedniška mesta in da bodo zastopane v njih vse največje stranke. Ako se to zgodi, bode imenovala krščansko-slovenska narodna stranka dr. Ferjančiča podpredsednikom. Prva naloga parlamenta bo glasovati za nagodbo z Ogrsko. Antisemitje so pripravljeni glasovati z vlado, ako ta posreduje, da odstopi Banffyjeva vlada na Ogrskem, in njeno mesto prevzame konservativna vlada.

**Tirolsko.** 6. t. m. se je vršila v Inomestu velika slavnost v čast papeževi 20letnici vladanja. Vse mesto je bilo v zastavah, dasi je vreme zelo nagajalo. A kljub temu se je zbralo prav mnogo odličnega občinstva v krasno opravljeni cerkvi, kjer je bila zahvalna maša. Zvečer je bila velika slavnost v mestni dvorani. Navzoče je pozdravil deželni glavar predarlski — Pri vsakej priliki pokažejo Tirolci, da so najzvestejši narod avstrijski, ob enem pa tudi najbolj verni.

**Ogersko.** Voditelj ogerskih katoličanov grof Ferdinand Zichy bode praznoval 50letnico, odkar je postal doktor modroslovja. Katoličani ogerski bodo ta dan v čast svojemu voditelju prav slovesno praznovali.

**Nekaj statističnih podatkov.** Bosnija in Hercegovina štejeta danes 68 346 vernikov, 42 duhovnikov in 30 cerkva in kapel več nego pred 10. leti. — Vseh skupaj je 334 142 katoličanov, 258 duhovnikov in 184 cerkva. — Na Rumunskem (škofiji Bukarešt in Jassy) se je pomnožilo število katoličanov, zadnja leta za 44.000, 25 duhovnikov, 3 cerkve (škofija Jassy ima 97 cerkva, izmed teh je 60 lesenih) in 6 kapel.

Prav znatno pa se je pomnožilo število katoličanov v Patagoniji, kjer delujejo sinovi in hčere Don Boskota. Sedaj je vseh vernikov 99.500, duhovnikov 50 in cerkva samo 18, kar je gotovo premalo za toliko število katoličanov.

**Rim.** Sv. oče je sprejel v avdijenci več romarjev iz Švice, ki so mu prišli čestitat. Poleg Švicarjev je bilo tudi nekaj romarjev iz Mehike, ki potujejo v sv. deželo, in nekaj Kitajcev.

V prihodnjem konzistoriju, ki se bo vršil konec t. m. bodo imenovani 4. kardinali, nekaj nadškofov in škofov.

Zdravnik sv. očeta dr. Lapponi je konštatoval, da je zdravje sv. očeta izvrstno in da se ni bati nikake nesreče.

**Carigrad.** Neki auguštinec je dobro znan z razkolnim duhovnikom, ki podučuje grške bogoslovce v Calkiju. Nekoč ga vpraša, kaj meni o razkolu. Duhovnik odgovori: „Vem, da uči Rim pravo, vi imate jedino pravo cerkev.“ — Auguštinec ga nadalje zavrne, „ako veste, da je naša cerkev prava, zakaj ostajate še dalj časa v razkolu, zlasti ker dobro

veste, da se mi zapadniki jako brigamo za vašo literaturo?" Na to razkolnik: „Ako se danes zedinim z Rimom, zgubim svojo mastno službo in poleg tega nimam upanja, da dosežem škofovsko čast, do katere se bodem vspel v par letih.“ — Bolj jim je pri srcu mastna služba nego večno zveličanje.

V Belemgradu je umrl pravoslavni metropolit Mihael. Bil je 40 let načelnik srbske cerkve. Pogreba se je vdeležil kralj Aleksander, njegov oče Milan in drugi visoki cerkveni in svetni dostojanstveniki. Pokopali so ga na državne stroške — Naslednikom je bil izvoljen niški škof Inocencij, za kojega se je potegovala vlada.

Pogajanja med sv. stolico in srbsko vlado se niso srečno končala. Vlada zahteva izključno srbski jezik pri sv. maši. Sv. stolica dovolje, a ne izključuje latinskega jezika.

Dansko. Na danskem se je ohranil iz za časa dansko-norveškega kralja Kristijana IV. sledeči ukaz: „Ker v cerkvi med službo božjo mnogi verniki spe in s tem nered delajo, zaukazujem, da se zbere v vsaki vasi nekaj mož, ki naj pridejo s palicami oboroženi v cerkev ter speče po glavah tolčejo. Med pridigo je vsem treba biti paznim in poslušati govornika.“ — Ali bi ne bil tudi pri nas marsikje umesten enak ukaz?

Otroci ubogih protestantskih starišev pridno prinašajo svoje novce katoliškemu duhovniku za Jezusovo družbo. To je gotovo jako hvalevredno, ako pomislimo, da se kaj tacega godi v popolnoma protestantskem Danskem.

Švedsko. Princ Oskar, najmlajši sin švedskega kralja, je zapustil dvor svojega očeta in sklenil iti kot misijonar med nevernike. Poročil se je z hčerjo nekega obrista in pričel s svojo soprogo potovati in pridigovati.

Nedavno je imel konference v Kodanju. Iz razdovednosti se je zbralo nekaj tisoč ljudij. Govoril je: „Hodite za Kristusom, ker On je luč in življenje.“

Čez nekaj tednov bode tudi njegova soproga imela v Kodanju govor o misijonih. Časopisi dostavljajo temu poročilu: Želimo le, da bi oba prišla do spoznanja prave resnice, katero iščeta zaman med protestanti.

Angleško. Zdravje kardinala in prvaka Angleške se je že toliko zboljšalo, da se povrne kmalu v svojo rezidenco. Zdravil se je sedaj v južni Franciji v Grasse.

Nedavno se je vršil pri katoliških Ircih prav dobro obiskan shod, ki je protestoval proti postavam, ki se tičejo katoliških redov. Potem ko je dublinski nadškof v daljšem govoru pokazal krivico onih zakonov, je sklenil shod sledečo resolucijo: Zbrani shod irskih katoličanov protestuje z vso odločnostjo proti onim zakonom, ki razveljujejo vse zapuščine, katere podarijo katoliški duhovniki redovnikom; shod pozivlja vlado, naj odpravi najpreje vsa določila, katera kratijo katoliškim podanikom dolžne pravice

Zadnji čas se dogajajo v protestantski angleški cerkvi veliki neredi. Mnogo anglikanskih duhovnikov je, ki še vedno opravljajo službo božjo po katoliškem načinu. To pa ne gre zagrizenim sovražnikom katoliške vere v glavo. Strogi anglikanci so se ne-

davno obrnili s pritožbo do kraljice, naj ona razsodi ker je glava anglikanske cerkve. Spominjajo jo onega pisma, katerega jej je izročilo 36.876 angleških dat s prošnjo: naj skuša zatreti vsa prizadevanja, ki merijo na to, da se spoved zopet vpelje in sv. maša daruje, ker te navade so neverske!? Kraljica do danes ni dala še nobenega odgovora, in najbrže ga bodo tudi strogi anglikanci zaman čakali.

Kalifornija ima po Cath. Directory 35.000 katoličanov, 5 duhovnikov, 6 cerkva in kapel in 1 katoliško šolo; apostolski vikariat Bronville ima 60.000 katoličanov, ki govore izključno špansko, 21 duhovnikov, 12 cerkva in 36 kapel. — Čuditi se moramo, da doseže tako malo duhovnikov toliko uspehov. Brez blagoslova in posebne milosti božje si ne moremo razlagati tega razširjenja.

## I. Bratovske zadeve

### molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec marec (sušec) 1898.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

#### a) Glavni namen:

*Češčenje sv. razpela.*

#### b) Posebni nameni:

18.) **Sv. Ciril Jeruzalemski.** Pobožnost do sv. Zakramenta. Varstvo otrok pred novopaganskimi šolskimi nauki. Pravočasno spoznanje poklica.

19.) **Sv. Jožef.** Krščanska družina. Kmečki in obrtni stan. Pospeševalci molitvenega apostoljstva. Delavska mladež. Vojvodina Kranjska.

20.) **IV. Postna nedelja.** Spokorna povrnitev človeštva k Kristusu. Nesrečni duhovniki. Duhovni in obhajanci.

21.) **Sv. Benedikt.** Benediktinski red. Afrikanški misijoni. Dosega zgrešenega poklica.

22.) **Sv. Nikolaj Fl.** Švicarski katoličani. Kanizijev jubilej. Obvarovanje pred kugo, požarom in povodnjo.

23.) **Praznik sv. 5. ran.** Pokristjanjenje Afrike. Razširjenje molitvenega apostoljstva zlasti po veri nevarnih krajih. Velike ovire poklica.

24.) **Sv. Gabrijel.** Mladina v nevarnosti, da zgubi vero. Narasčaj redovništva. Posli.

## II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Sroa.

### V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Srca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Mohorja in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestovanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe. — Zapravljivi mladenič, ki je sedaj v velikih denarnih stiskah, se priporoča sv. Katarini za ljubo pamet in redno življenje. — Bolan za zdravje.

### Zahvala:

Trgalo me je nekaj časa v glavi. V boleznih se zatečem k naši lj. Gospej in opravljam devetdnevno nji na čast. Pa še predno sem jo opravila, bila je moja prošnja uslišana. Ravno

tako sem v nekih drugih potrebah opravljati začela devetdnevne na čast sv. Antonu, sv. Jožefu in Materi božji in bila takisto vslušana še pred končano pobožnostjo. Priporočala sem tudi drugim te priprošnje. S tem polnujem svojo obljubo, da se tem potem javno zahvalim za uslišano molitev. M. E.

## Listek za raznoterosti.

Kako se je začela pobožnost sedmere žalosti in radosti sv. Jožefa? Dva frančiškana sta veslala mimo Flanderskega obrežja. Naenkrat začne vihar razsajati, ladija se potopi in z njo 300 potnikov. Duhovnika sta bila v splošni zmešnjavi vsaj toliko pri zavesti, da sta se oprijela nekega bruna, ki je plaval po vodi. Mislite si njihov strah, ko sta videla, da visi njihovo življenje na slabem lesu. Že so jima začele pojemat moči, in hotela sta skoro izpustiti bruno. V tem obupnem položaji se obrneta do sv. Jožefa, katerega sta posebno častila. V kratkem se jima prikaže svetnik v podobi lepega mladeniča. Prijazno ju pozdravi, ju potolaži in jima vlije nove moči v onemogle ude. Na to pa ju pelje kakor v kakem čolnu do obrežja. Ko stopita duhovnika na suho, padeta na kolena, in s povzdignjenimi rokami zahvaljujeta Boga za nepričakovano pomoč. Ko se zahvalita tudi svojemu rešilcu, ga vprašata, kdo je. „Jaz sem Jožef, katerega sta klicala na pomoč,“ odgovori mladenič. Nebeškega veselja jima je pri teh besedah prekipevalo srce. Sv. Jožef se je na to še nekaj časa prigovarjal z njima o sedmeri radosti in žalosti na svojem zemeljskem potovanji, in končno rekel, da bo s posebnim dopadanjem gledal na tiste, ki bodo njegovo žalost in radost pobožno premišljevali. Po teh besedah zgine, njegova varovanja pa sta vsa zatopljena v rajsko blaženost. Ta dogodek je bil povod, da sta sveta redovnika ustanovila znano in z odpustki obdarovano pobožnost sedmere radosti in žalosti sv. Jožefa.

Kaj stori sedemnedeljska pobožnost k sv. Jožefu? Dolgo časa je bil moj sin, — tako pripoveduje neka mati — v žalostnem položaji. Vsa podjetja so se mu ponesrečila, in tudi denar, ki sem ga mu pošiljala, ga ni mogel rešiti. Mlade njegove žene se je polastil obup, in vsa žalostna mi je pisala, da ne more nič več tolažiti svojega moža, katerega vidno zapuščajo moči.

Prisrčno prosim na to Boga, naj pomaga ubogima sirotama. Slišala sem tudi o sedemnedeljski pobožnosti k sv. Jožefu; različne zahvale, katere sem brala v časopisih, so mi navdale pogum in s trdnim zaupanjem se obrnem do njega, ki je bil tukaj na zemlji vodnik sv. družine, in začnem opravljati sedemnedeljsko pobožnost. Praznik sv. Jožefa je minul, a jaz še nisem ničesar dosegla. Kljub temu pa nisem izgubila zaupanja, in željno čakala praznika varstva sv. Jožefa, ki mi je bil žarek rešitve.

Čast in hvala bodi mojemu zavetniku! Na dan varstva sv. Jožefa dobim pismo od sina, da se je obrnilo na bolje, in da je dobil izvrstno službo. Imeti moraš materno srce, da boš razumel, kakšne so bolečine, če vidi svojega otroka v trpljenji, in kako je zopet veselje, katero občuti tedaj, ko zasije otroku zopet solce sreče. — (Keller).

**Moč litanij v čast sv. Jožefu.** Leta 1865. je bilo moje jedino dete — tako nam pripoveduje pobožna mati — prav na kraju groba. Zadnja ura se je bližala, kar so pričale mrtvaške poteze na njegovem obrazu, in zvijajoči se udje. Celo uro sem se zibala med strahom in upom. Čeprav sem imela v sv. Jožefa veliko zaupanje, se me je vendar polastila neka neznosna otožnost. Naenkrat me pa spodbode neka notranja moč, da se še enkrat zatečem k velikemu svetniku, katerega nihče ne prosi brez uspeha. Padem na kolena pred njegovo podobo, obljubim, da bom naznanila čudež, če sin ozdravi, in molim litanije sv. Jožefa. Komaj dokončam molitev, ko odpre dete oči. Bilo je ozdravljeno. (Keller)

**Moč pasu sv. Jožefa.** Bolandinsti pripovedujejo to-le čudovito ozdravljenje, katero je tudi neki protestantovski zdravnik potrdil. V Antverpeni je bila neka avguštinka več kakor tri leta priklenjena na bolniško postelj. Stanje njeno je bilo tako, da so zdravniki rekli: „smrt je neizogibna.“ Bolnica se obrne k sv. Jožefu, opaše pas, ki je bil posvečen na čast temu svetniku, in začne opravljati devetdnevno. 10. junija 1659. je klečala vsa onemogla pred podobo svojega zavetnika in prosila zdravja. Ko tako zdihuje in moli, začuti naenkrat, da so njene bolečine ponehale. Še sedem let je živela, in nikdar več občutila najmanjše bolečine. Ko se je l. 1842. v Veroni v cerkvi sv. Nikolaja ta čudež prebral, je dalo mnogo bolnikov tudi tak pas blagosloviti, in zadobili so ne samo zdravja, marveč tudi drugih milostij. Zavoljo tega so sv. oče Pij IX. 19. sušča 1860. leta odobrili bratovščino pasu sv. Jožefa in obdarili z mnogimi odpustki.

**Krščansko maščevanje.** Kmečki oče stare korenine, poštenjak od nog do glave, so morali pred nekaterimi leti za svojega sorodnika šteti nekaj stotakov, ker so zanj „dober stali.“ Za moža, ki ni bil ravno hud kapitalist, je bilo to že precej občutno. Sovraštvo in jeza nad sorodnikom sta se začela tedaj bojevati v njegovem srcu. Hotel se je maščevati tudi nad njim. In res, maščeval se je, toda v krščanskem duhu. „Denarja ne bom več videl,“ govoril je mož sam s seboj, „kar je izgubljeno. Čemu se torej jeziš in godrnjaš?“ In mož je sklenil, da bo vsak večer zmolil rožni venec za svojega sorodnika. Rečeno, storjeno. Vsak večer je molil rožni venec, in še sedaj, ko živi na tihem v svojem izgovorjenem kotu, opravlja to navado. In če kedaj pozabi, pošilja po noči, kadar se zbudi, pozdrave rožnivenški kraljici. — Da, to se pravi usipati žareče oglje na glavo svojega brata. Tako maščevanje bo gotovo izprosilo poboljšanja sorodniku, in razdejalo možu napake vsakdanjega življenja.

## Dobrotni darovi.

Za sv. Detinstvo: Čast. g. J. Žagar, kapelan v Dobrepoljah, 10 gld. — Oast g. Fr. Oswald, katehet v Idriji, 40 gld. — Čast. g. M. Kralj, župnik v Tunicah, 6 gld. 50 kr.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru: Dve neimenovani prijateljci 5 gld. — G. Fr. Tavčar 5 gld.

Za monsign. Jeranovo dijaško mizo: G. Fr. Tavčar 5 gld.

Za sv. Očeta: G. Fr. Tavčar 30 gld.

Za bratovščino sv. Reš. Telesa: G. Fr. Tavčar 5 gld.

Za afrikanski misijon: G. Fr. Tavčar 5 gld.